

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 fr.
Negyed évre	3 fr.
Egy óra	1 fr.
Vidékre postán küldve:	
Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr. 50 kr.
Egy óra	1 fr. 20 kr.

Szerkesztőség:

Főtit., Hermann-udvar I. emelet,
a földszinten.
Bérmontellen leveleket csak ismert
közöl fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.
Kiadóhivatal:
Főtit., Hermann-udvar I. emelet,
a külső folyosón.
Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnepe- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

A Janus-arcz.

Arad, márcz. 3.

Az a nagy parlamenti akció, mely a napokban a törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat fölött indult meg a képviselőházban, tegnap, a vita második napján egyáltalán nem szaporította az az ellenzék diadalainak számát, sőt nem tartozkodunk annak a kijelentésétől sem, hogy az ellenzéki szónokok tegnap füllépése csak egy újabb aktus volt annak a bebizonyítására, hogy a mi ellenzékünk minden alkalommal kész a támadásra a kormány bármilyen előterjesztésével szemben. De aztán meg is áll, meg is marad a támadásnál a nélkül, hogy a teremtő ideának bármily csekély újításával szolgálja.

Az urbi et orbi használati szokott frázisok: a kormány ez újabb reformjának önző voltáról, kortes tendenciáinak előretolásától, a régi megyei autonómia ellen intézendő merényletről, mint valami tarka kosztümben lovagló, de töltetlen fegyverű sereg, ma is nagy fölönulást tartottak a ház színe előtt és Bartha Miklóstól kezdve, az örökös zsidó befolyással mikuláskodó Andreánszky báróig mind csak azért látszóttak beszélni, hogy pártjukról con amore kiterőszakoljanak egynehány biztatón helyeslő közbeszólást.

A törvényjavaslatot — hogy úgy mondjuk — rágalmazták, de alapjában nem támadták meg.

Az egyes szakaszokat apró kifogásokkal illették, és messze maradt a támadásnak az az ereje, hogy tarthatatlanságukra csak figyelmet keltő érvt is tudtak volna fölhozni.

A beszédek általános jellemzésére pedig, egy kis figyelem után is odarhatjuk, hogy a meggyőződés heve helyett, a hatásvadászat indulatossága uralkodott azokon.

Bartha Miklós — kinek beszédéről helyi lapjaink mint valami új parlamenti eseményről emlékeztek meg sürgönyökben — egyikét tartá ama feuilleton-szerű fölszólalásainak melyek a külső forma és a közbeszólásokra alkalmas ügynevezett schlagwortok által tűnnek ki, de komolyabb, mélyebb hatásra nem számíthatnak a gondolkozó politikusk előtt. Fölszólalása elején érzékeny hangon kiált föl, hogy a törvényjavaslat érvényre emelkedése esetén honnan veszi majd a kormány a saját embereirez a csallhatatlanságot? Barthanak ez aggodalomra mindenesetre joga lehet, de a mondat, mellyel an-

nak kifejezést adott, kiegészítetlen. Utána kellett volna tenni. — par sensation, — hogy honnan és hogy hajjuk végre e javaslatot, a mi a kormány nem kér kölcsön a mai szélsőbaltól egypár oszlopos talentumot, kik úgy melleleg a papáknak tulajdonított kizárólagos szellemi fölönnnyel is rendelkeznek. Bartha eldigi szereplése bizonyos kiváltságos rokonszenz tárgya volt a házbán. Tegnapról azonban aligha tekintenek már fölszólalásai elé annyi érdeklődéssel, mint eddig. Csalódtak benne még pártíve is. Intelligens eszméseirék színvonaláról bizonyos demagógszerű rabulistikába esett és beszédének legfontosabb részét azon megjegyzések képezték, mikor az új hatáskörű főispánt kerületi rendőrfőnökek nevezte, a félig elfeledettség homályából kiásta a nepotizmus uralkodását a hivataloknál és egy sereg „sütkérező”, „könyörgő”, „konzeszó”-féle epitheton rakétaszzerű fölröpítése után kijelentette, hogy a kormány most úgy tesz, mintha a megyében nem tisztviselőkre, de eslédekre volna szükség.

Ugy hisszük, eléggé határos részeit mutattuk be ezekben a ház tegnapi ellenzéki szónokai közül a legnagyobb-nak a beszédét: de hogy igazságosak legyünk, adunk egy kis figyelmet a Beöthy Ákos fölszólalásának is, ki igen határos alakban mutatta be, hogy miként képes az ember legáltalánosabb argumentumával, saját magát illetve, bizonyítását lehetetlenné tenni.

Beöthy arra bázírozta beszédét, hogy sehol sincs meg a világon annyira a törekvés a közérdeket a külön érlekek szempontjából kikáskmányolni, mint a helyhatósági élet szűk keretében. Epen ezért a közigazgatási tisztviselői mentesíteni kell az illetéktelen befolyástól. E kijelentéssel szemben Beöthy viszont elismeri, hogy a kormány a szóban forgó javaslattal egy lépést tesz előre a kinevezési rendszer felé. De azért a javaslat neki egy nagy csalódás és nem szavazza meg.

Hogy is mondták a kormányelnök Beöthynek ezen ellentmondására? Nagyon veszedelmes dolog az a logika, mert igen megfogja az embert. A mint hogy meg is fogta.

Pártunk részéről hárman vettek részt a vitában: Bezeredy Victor, Zichy Antal és Tisza Kálmán miniszterelnök. Bezeredy azon erős indító okból indulva ki, hogy 37 megyében a magyarság kisebbség-

ben van, elfogadta a javaslatot, mert lépést lát benne a föntebbi kimutatással szemben szükségelt állami közigazgatás felé és mert a törvényjavaslat legfontosabb társadalmi és állami érdekeinket érinti s hivatta van a közigazgatás hiányait orvosolni és egy helyes rendszert alkotni, melynek keretében úgy az állam, mint az egyesek érdekei megóvhatók.

Zichy Antal érdekes beszédében végre megtalálta az igazi jelzőt a mi ellenzékünk működésére és maradó élű gunnyal mondá, hogy az ellenzék mindig a mythologiai Janus-főt juttatja eszébe, melynek tudvalevőleg két ábrázata volt: egy ifju, piros, pezsgő, élettéljes. Ez a liberális, a jövőbe tekintő. Ennek minden, a mit a szabad-élvű párt tesz, az csekély. A másik vén arcz: a multba tekint és a régmúlt idők lomtarából szedi elő fegyvereit és más ellenség hiányában megtámadja a — zsidót.

Az ellenzékben mind a két árnyalatot képviselve látja, s egy netaláni kormányválság esetén okvetlenül oly szakadás áll be közöttük, hogy a legtöbb minoritást látják majd soráikból kitelni, a minőt csak csalá ábrándok fiaskója szülhet.

Ime az ellenzék jelene és jövője. Egypár vonás az egész és oly találó, mint az igazság minden rövid szavu megjegyzése.

Az ellenzéknek azonban nem volt elég a Janus-arcz. A pohárnak esordultig kellett telnie és a frázisok pártjainak végig kellett hallgatni a Tisza miniszterelnök sújtó replikáját.

Tisza miniszterelnök csak úgy általánosságban nyilatkozott, de tegnapi beszéde teljesen elégt volt arra nézve, hogy egyfelől Grünwald Béla és társainak támadásait fényesen vissza vörje s hogy másfelől az ország közvéleménye utjalg meggyőződjék arról, hogy a törvényjavaslata komoly szükség van.

A miniszterelnök a kinevezési rendszert követelőkkel szemben kimondá, hogy azért maradt meg az eddigi rendszer előbb is, hogy mindaddig, a míg a hajlandó és alkalmas elemek hiánya másra nem kényszeríti, Magyarországon helyesebbnek véli a tisztviselők választását megtartani.

A sokat emlegetett 54. illetőleg 57.

§-t illetőleg sújtó szatyrával adott fölvilágosítást.

Mig egyrészt meglepte, hogy azon szakaszban az ellenzék és a jogászvilág a bírói függetlenség fenyegetését látták, kétszeresen lepte meg másrészt őt az a fogadtatás, mellyel az ellenzék és sajtója a kérdéses §. illető szakaszának visszavonását tudomásul vette.

A míg a miniszterelnök nem mondtott le a §. elvetéséről, addig az ellenzéki kórus unisonó kiáltozta a miniszterelnök felé, hogy most mutassa meg hazafiai tulajdonságait a nyugtalanító szakasz elvetésével.

És mikor a §-t elejtette? Akkor föl-támadt a Janus-arcz és vigyorogva odamondta a miniszterelnöknek, hogy gyáva és nem meri a ház elé vinni a legújabb ellenzéki látítások most már elejtett themáját.

Határozott nyilatkozatot tett ezután Tisza Kálmán arra nézve, hogy ő s o h a nem akarta bántani a bírói függetlenséget. Ez egyszerű ráfógás, a mi nem érdemli meg a reflex-talást.

Majd általános derűtlenség közt saját idézetével tette neveltségessé a miniszterelnök Grünwald Bólat és nagy tetzés közt illusztrálta Grünwaldnak eljárását. A miniszterelnök ugyanis fölemelíté, hogy Grünwald több ízben hivatkozott az ő 1870-iki beszédére, s a miniszterelnök ellen idézett abból. De kitalálta, hogy miért idézte Grünwald ama passzusokat. Grünwald, mint gyakorlati szónok, súlyt helyezett arra, hogy beszédeben olyan részek is legyenek, melyek — hangos tetszést idéznek elő. De érezte, hogy az ő theorija erre nem alkalmas. Mivel azonban a hatás mindenekelőtt való, tehát inkább képes volt a miniszterelnök ellen kompromisszumot kísérni meg, csak hogy a ház nevésszen.

Hogy azonban az idézetek az ügy érdeméhez mélyebben nem vonatkoznak, hogy csupán látszólag érvelnek a javaslat ellen és végül, hogy egy nagy kérdés tónusába clownokhoz illő hangokat kever, az mindegy.

A Janus-arczuaknál az első parenthesis az, hogy minden, a mit a szabad-élvű párt tesz, az csekély és azt támadni kell.

Nos? A vita eddigi folyamata alatt ennyit elért az ellenzék.

alkalmat látta nyilni, hogy bálványához közelhessen.

De eszébe jutott, hogy még az alkalmatlan tanut is el kell valami illó ürügy alatt távolítani. „On tudja, asszonyom, — mondá — hogy Széphegyi ur is mily rosszul van, egy nő közt nagyon könnyíthető állapotán.”

„Hozzá megyek; — válaszolt azonnal a jó asszony — felesége oly rosszul van, hogy nem ápolhatja. Közben ön elkészíti a grog-ot Széphegyinél számára.”

A báró kirohant, hogy a melegítő italt elkészítse. Valahára hát mégis csak fog inádotjáról egyedül beszélhetni és megváltatja majd, hogy mit érez ettől. Nem lesz jelen egy kényvetlen tanu sem, ki megleshetné vallomását — a báró tulboldog volt.

Közben folyton hallani lehetett, mint kiáltozót valaki erős hangon, ruhái után. De a báró gondoskodott róla, hogy azok hamar meg ne száradhassanak, és Széphegyi ur kényserítve volt ismét az ágyba bujni.

A báró pedig ugyancsak forralta a grog-ot, és mikor elkészült, reményteljesen vitte fel, hogy maga adja át az illatos italt. Midőn ismét kopogtatott, szive is erősen dobogott. Visszatért-e már a Szegedi urhölgy, vagy lent van-e még Széphegyi urnál?

„Tessék” — hangzott belülről Széphegyinél szava. Egyedül volt.

A báró belépett, és áthaladva az első szobán, a másiknak küszöbén meglepetve, ijedten, zavardottan megállott . . .

Nagy Isten, ó igenis ő volt ez! . . . Széphegyin egy széken ült, csipő körül egy fehér lepedő volt esavára, egy másik a váll körül: a haj, mely máskor fejt mint káprizáló glória-fény vette körül, ott hevert kiszáltan az asztalon, a halvány homlokra csak elkeosult, őszülő szálak hajlottak. Tekintete megőrült, ajkai hamuszintek . . . O, irtoztató eszlódás! Egy elbájoló, elegans asszony helyett, ki az ifjuság és toillete-művészet minden bájaival ékeskedett, most olyasmit látott maga előtt a báró, mi inkább egy postacso-maghoz, mint élő lényhez hasonlított. Széphegyinél megértette a pillantást, melyet a

— Kiegészési tárgyalások. Tisza Kálmán miniszterelnök, gr. Szápáry pénzügyminiszter és gr. Sécényi kereskedelmi miniszter szombaton Bécsbe mennek, hogy a vasárnap ő felsége elnöklete alatt Bécsben tartandó közös miniszteri értekezleten részt vegyenek, a melynek tárgyát a függőben levő kiegyezési tárgyalások fogják képezni. Ha a képviselőház tárgyalásai megengedik, akkor gróf Szápáry és gróf Sécényi miniszterek esetleg már egy-két nappal előbb felmennek Bécsbe, mivel az írásbeli tárgyalások semmi kilátást sem nyújtottak eredményes befejezéshez.

A kongrua és a párber ügyben az első tanácskozás Trefort Ágoston vallás-és közoktatásügyi miniszter vezetésével márcz. 8-án lesz. Résztvesznek a tanácskozásban a vallásügyi, belügyi, s igazságügyi s pénzügyi miniszterium két-két miniszteri tanácsosa, a közalapítványi kir. ügyigazgató s a püspöki kar részéről a kalocsai bibornok-érsek, az egri érsek s szatmári püspök.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése márcz. 2-án.

Elnök az ülést megnyitván, bemutatja a miniszterelnök által, mely szerint az 1886. évben kiállítandó újoncz-és póttartaléki jutalékok megajánlása tárgyában kelt törvényjavaslat 6 Felsége által Bécsben 1886-ik év februárhava 25-ik napján szentesítettéven, mint az idej második törvényzikk az „Országos Torvénytar” utján folyó év februárhó 27-ik napján kihirdetett s ezen törvényzikknek szentesítési záradékkal ellátott eredeti példánya az országos levéltárba helyeztetett el.

Folytatott ezután a köztörvényhatóságokról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása.

Bartha Miklós hosszabb beszéd után kijelenté, hogy a javaslatot nem fogadja el, a maga és eltársai nevében a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Hazánkban a történelmi fejlődés a közigazgatási jogok és kötelességek teljesítésénél az önkormányzati elvet juttatta érvényre. Ezen elv alkalmazásában rejlik az egyéni szabadság egyik kiváló biztosítéka, a polgárok köztevékenységének legerősebb rugója, a polgári jogok gyakorlásának nélkülözhetetlen iskolja, a hatalmi visszaélések megakadályozásának vagy orvoslásának hatályos eszköze és a közigazgatási eljárás jóságának, egyszerűségének és olcsóságának a kulcsa.

A közigazgatási önkormányzat hatáskörét legrésztelésebben az 1870. XIX. tcz. irta körül. Oly alapot teremtett e törvényzikkkel a törvényhozás, mely a központi hatalom országos érdekei akaratának akadálytalan érvényesülését nemcsak egész mértékben biztosította, hanem a közigazgatás és közsabadság érzékeny kárával, megilletéktelen, az önkormányzati elvekkel össze nem férő beavatkozásokra is alkalmat nyújtott.

Joggal elvárhatta volna tehát hazánk közérdeke, hogy a kormány e törvényjavaslattal az 1870. évi XLII. törvényzikket az önkormányzati elv érdekében, a tapasztalt hiányok-

báró mereven reá szegezett: megértette, hogy vége a szép alomnak. E pillanatban gyűlölte azt az embert, ki okozója volt balsorsának, és sajtóságaos, rekedt, reszkető hangon mondá: „Távozzék, távozzék, azt hittem, hogy valamely cseléd jón.”

A bárónak sem kellett ezt kétszer mondani. Grogját levitte Széphegyi urhoz, ki azt a legnagyobb bálatadatlansággal megitta. Ruhái csak négy hét múlva száradtak meg tökéletesen. A báró pedig még aznap este visszautazott Budapestre.

ELLA.

(Eredeti beszély.)

Írta: Némethy Károly.

II. A napló.

(Folytatás.)

A körszemle végeztével a pavilonba siettem. Az előcsarnokba érkezvén, Armand asszony azon tudósítással fogadtott, hogy Ella szobáját ma még el nem hagyta, hanem komoran ott ül zongorája előtt s szeméit mereven egy előtte fekvő zenedarabba szegi. Armand asszony folytatód elmlő, hogy Ella tegnap óta szokatlan módon búskomor, senkit meg nem szólít s a hozzá intézett kérdésekre röviden, sőt néha érthetetlenül felel.

Erre a nevelőnt figyelmeztetvén, hogy a betegeket tanuk nélkül értekezni ohajtanék, léptemint Ella szobája felé irányozám; Armand asszony a parkba ment.

Nesztelenül beléptem. Úgy látszott azonban, mintha Ella jelenlétemet észre nem vejnét. E sajtóságos helyzetnek véget vetendő kezdem:

— Tegnapi megállapodásunk szerint bátor voltam ide lépni.

— Ah! — viszonzá Ella átszellemült tekintettel — igen pontos . . . Ha tetszik, azonban a munkához is foghatunk . . . Újjon ide mellém.

Felhívásának engedvén, susogva folytátá:

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

Márcz. 3.

Egy udvarló csalódása.

Írta: Jágó.

(Vége.)

A kirándulás kezdete mindent teljesíteni ígért, amit töle vártak. Az idő feilmluhatlanul szép volt, az égen könnyű bárányfelhősek usztek, a nap forróságát enyhítte. Az ut kitűnő volt és gyorsan haladva a társaság, majd egy ágas tölgyekkel fedett árnyékos helyre érkezett, melynek bársony pázsitja igazán mosolygott feléje, úgy hogy elhatározta a fíben letelepedni és ott reggelizni. Szerencsésülenségre a folyton gyanakodó Széphegyi ur nejhöz őlt a kocsiába és a szegény bárónak a több órai utazás közben, mely alatt egy nagyon distinguált, de már érettebb koru Szegedi urhölgynek kellett udvarolnia. Alig jutott egy alkalom, hogy imádoztával csak egyetlen mosolyt is cseréljen. De ő várt; ritkos sejtélmé sarta neki, hogy előjövön az ő ideje is.

Reggelizés után a társaság tovább hajtatott. Azonban még el sem jutott kirándulás céljához, az idő már is hirtelen megváltozott, mint az a hegyek közt gyakran meszik. Sötét felhők tornyosultak az égen, melyek mindig lejjebb ereszkedve, az egész táj félelmetes homályba burkolták. De az elemek még sohasem ijesztettek még olyanokat, kik szép időjárásra számítottak. Mindenki hitte, hogy elvonul a zivatar, csak Széphegyi ur és a Szegedi éltebbhölgy mutatnak kételkedő arcot. De Széphegyinél is, ki legnagyobb örömet szánlelte, a valóságban nagyon is nyugtalanulodott, míg a báró lankadalan volt a vezetőket kikérdezeni, a hölgyek lábhelejeit megvizsgálni, és a társaságot kintartásra bátorítani.

Eleinte csakugyan jól is ment minden. A társaság elhagyta a kocsiakat és a kocsiok gyalog vezetésére bizta magát. Széphegyinél

vezetője annyi ügyességet fejtett ki új tisztjében, hogy szinte neveltségessé lett volna, ha férje szakadatlanul oldala mellett maradt. De azért egy perczig sem veszté szem elől és a szegény asszony, ki hébe-korba egy kétségbeesett pillantást váltott a báróval, azt kérdezte titokban magától, hogy az a körülmény, miszerint férje most a szokásosnál valamivel távolabb van tőle, vajjon kárpótolhatja-e azért a félelemért, mely őt folyton gyötörte? . . .

Az idő közbajjott változása, mely őket fenyegette, elmaradni látszott, s minden a legnagyobb mindanapissággal folyt, míg egyszerre, mikor éppen a népmondák varázslatát övezett Coronini-forráshoz értek, az ég esatornái megnyiták és borzasztó záporosó zuhant alá. Az ijedség és kétségbeesés felkiáltásai lettek hallhatók; nevetni is próbáltak, de ez a vidámság nagyon mesterkélt volt. A hölgyek ruhái egy pillanat alatt átázáltak, Széphegyinél is, dacára annak, hogy férje magát feláldozta és átengedte neki köpenyét. A visszavonulás rettenetes volt. Ki gondolt most szerelemre? Az volt most mindenkinek főgondja, hogy fedél alá juthasson, annélkül, hogy katarust vagy rheumát vígyen magával. Egy királyságot egy szobáért, melyben tűz mellett a ruhák szárítása lehetőséges volna. Leginkább Széphegyinél volt az, ki vizsgálatlanul látszott, ő már halni látta magát.

Végre eljutottak egy közelben fekvő vadászakhoz, melynek kevés szobái rendelkezésre bocsátottak. Az első emeleten a hölgyek helyzetettek el, míg az urak földszint telepedtek meg. Széphegyi ur, ki börig volt ázva, didergett hideg lázában és engedett magával mindent tenni. Irtoztatóan megboszlata magát, hogy podgyaszt nem hoztak, mert ruhát sem lehetett változtatni, és akarra, nem akarra, ágyba kellett bujni, míg a toillettek megszárdáltak.

Csak Rózsahegy báró nem veszté jókedvét: a véletlen, melyre csaknem biztosan számított, csakugyan beállott. Mindenekelőtt egy szolgát vesztetett meg a pajkos fiatal ember, hogy a távollevő és csak másnapra

várt háziur ruhából szerezzen neki egy öltönyt. A pénz esodát mivel. Tíz percz múlva a báró az uradalmi vadász ünnepjében volt, melyben a társaság rendelkezésére bocsátott. Legelsőbb Széphegyi urnak már száradó-fíleiben levő ruháit kereste fel, melyeket azon ürügy alatt, hogy az iszaptól kell megtisztítani, forró vízben rendelt kimosatni, minnek folytatá szegény Széphegyi ur képtelen volt 5-6 óra letöltés előtt a művelt világba visszatérni. Így most már a báró volt a helyzet ura és csak arra kellett gondolnia, hogy az előnyt imádoztójának is felhasználhassa. Elsőbb is a férjhez ment. A szerencsétlen ágyba feküdt és jágatva kérdezősködött neje után. A báró megnyugtatta.

És azzal ott hagyta a szegény férjet, a bakó kéjével, ki áldoztatának a kegyelemföfést adja, még egy mászás párnát is nyoma az orrára. Azután felment az emeletre, és halak bekopogtatott a szobába, hol a hölgyek voltak elhelyezve.

A Szegedi urhölgy fogadta. Ő már abban a korban volt, hogy habozás nélkül fogadhott fértilágotatást pongyola toillete-ben is. Egy kék pamutból készült zubbony volt rajta, melyet egy eseléditől vásárolt, fejére pedig egy tarka selyemkendő volt kötve. A látvány elég pittoresk volt, de a báró birt annyi önuralommal, hogy komoly maradhott, sőt még bököt is mondott az öreges urhölgynek, hogy oly jól meg ki.

„En, barátom — mondá az urhölgy, a futtót kenekéhez támaszkodva — már csak meg volnék valahogy; de szegény Széphegyinél miatt aggodom. Ott van a mellékszobában, erős láz fogta el és hiába kerestünk valakit, aki valami meleg italt készíthetne.”

„Hisz azon könnyen segíthetünk; — sietett a báró válaszul — hoztam én magam-mal egy kis rumot. Meleg viz meg cukor majd csak akad a házánál, és így azonnal lesz meleg grog.”

„De nagyon forró legyen ám.”

„Magan készítsem majd és hozom azonnal” — mondá a báró, ki most a legjobb

hoz képest, a gyakorlati élet igényei szerint javítani fogja.

De miután a javaslat úgy egészében, mint különösen a 9. 46. 48. 49. 57. 61. 65. 61. 73. 80. 82. és 86. §-ában a központi hatalomnak oly mérvű kiterjesztését állapítja meg, mely következtében egyfelől az önkormányzati jogoknak nemcsak benntését, hanem megsemmisítését, másfelől a hatalom területén önkényű s ekként alkotmányos szabadságunk sarkalatos elvének fölforgatását vonja maga után:

miután a javaslat egyetlen pontja sem ezezza a közigazgatás javítását, de a főispánoknak szánt hatalmi és intézkedési kör által a pártadmisszióknak minden veszélyét megteremti:

Miúgyeznek foga — miután a javaslat még csak az 1870. évi XLII. t. czikk javítását nem ezezza, sőt az önkormányzati közigazgatás szempontjából még alhoz képest is valóságos visszaesést jelent;

mondja ki a t. ház, hogy a törvényjavaslatot levezi a napirendről s utasítja a kormányt olyan javaslat előterjesztésére, mely az 1848-ki törvényhazas szemléhez képest, a központi hatalmat és annak közegeit csak az önkormányzati élettel megférő és az állami kormányzat szempontjából szükséges ellenőrzési és felügyeleti hatáskörre szorítja, és a mely a kijelölési eljárás szabatos körülírásával a tisztviselők szabad választásának elvét megfelelő kiegészítés mellett, egész mértékben biztosítja. Kelt Budapesten 1886. március 1-én. Bartha Miklós, Irányi Dániel, Helfy Ignác, Szederkenyi Nándor, Justh Gyula, Lukó Géza, Kis Albert, Isák Dező, Gál Péter, Ferenczy Miklós, Unger Alajos, Olaj Lajos, Fornszek Sándor, Csányi Sándor, Petrich Ferencz, Enyedi Lukács, Orbán Balázs, Tulok Benő, Kürthy Sándor, Miklós György, Tórs Kálmán, Moesary Lajos.

Beszérvény Victor szükségesnek tartja, hogy a központi hatalomnak az állami igazgatás minden részére kellő befolyás biztosítását, épp ezért ohajja a tisztviselők kinevezését, a központi hatalom ellenőrzési jogának kiterjesztését és az állami adminisztráció behozatálát. Szól ezután arról a köznyelről, mely a közügyek iránt az országban jelenleg tapasztalható és a mely a most uralkodó üzleti szellemmel ered és ezafolya azt az állítást, mintha a tisztviselők kinevezését által az aközny csak foztatnák. Erős kormány, egységesen szervezett közigazgatás, ez az, a mitől a javulást várja. A főispánokról szöve megjelöl, hogy a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat intézkedési biztosítják a főispánoknak azt a hatalmat, melyre szükségük van, hogy hivatalukat kellőképpen betölthessék. Elfogadja a törvényjavaslatot. (Helyeslés a jobboldalon.)

Beöthy Akos a kinevezési rendszer mellett szólva, a javaslatot ellenzi.

Zichy Antal szintén az állami közigazgatás mellett nyilatkozott, melyet elvben helyeseknek tart, de elfogadja a javaslatot mégis, mert nem akar választóval ellentétbe jönni. Elnök hatást kellett a jobboldalon ama hasonlat, melyben az elnevezéket egy Januszhoz hasonlították.

Tisza Kálmán miniszterelnök először is arra nézve kíván nyilatkozni, hogy ez a törvényjavaslat nem ezezzel egyebet, mint a fönláló kereten belül, az adminisztratívum ugy állami, mint egyéni adminisztratív szempontokból mutatkozott hiányokat pótolni.

Megmaradt pedig az eddigi rendszer keretében azért, mert meggyőződése ma is az, a mit 1880-ban vagy 1881-ben egy választókerületben tartott beszédeben mondott: hogy mindaddig, míg az arra alkalmas és hajlandó elemek hiánya mára nem kényszeríti. Magyarországon helyesebbnek veli a tisztviselők választását meg tartani. (Ugy van! jobboldal.) S azt mondja a mint mondták akkor is, hogy ha bekövetkeznék az eset, midőn ily vizonyok miatt az állam és az adminisztratív kára nélkül a választás fontartható nem volna, esik akkor száná el magát — de akkor is főj szíval — arra, hogy hozzá járjon el rendszer megváltoztatásához. (Ugy van! jobboldal.)

Tiltakozik ezután az ellen, mintha a par-

lament által a kormány hatalomnak önző ezőlkhöz való növelésére törekednék.

Az 54. s illetőleg 57. §-ra nézve ezután így nyilatkozott:

Megvallom, t. képviselőház, hogy semmi vagy kevés dolog lepott meg annyira, mint az, hogy azon szakaszban a bírói függetlenség fenyegetését, vagy megsemmisítést látják. Mert mit mond az a szakasz, illetőleg annak B) pontja, mert hiszen csak arról beszélnek. Azt mondja, hogy a főispán előterjesztést tehet, ha bírói kinevezések, vagy előléptetések történnek; fontosabb hivataloknál pedig a miniszter által meg is kérdező. Oly dolog ez, t. képviselőház, mely — azt lehet mondani — 1869. óta, nem is teljes és szükséges következettséggel, de folytonos gyakorlatban van. (Ugy van! jobboldal.) És nem is hiszem, hogy valaki egy a kinevezésért felelős minisztertől megtagadhatná azt, hogy kértessen információt azoktól, kiknek véleményére iránt bizalommal viseltetik. (Ugy van! jobboldal.)

Hiszem, hogy ne menjünk ki e ház keretéből, én nem hiszem, hogy bűnök tekintenek, ha egy miniszter ily esetben megkérdezz egy képviselőt, vagy ha egy képviselő pártkülönbség nélkül is valakit a miniszternek kinevezésére ajánl. (Helyeslés a közbeszóhoz.) Pedig azon szakaszban a főispán részéről nem candidaturól, hanem kizárólag csak véleményadásról volt szó.

A másik az, hogy a főispán a törvénykezési állapotáról jelentést tessen. Hát t. képviselőház, az igaz, az 1876. évi VI. tez. sokat támadott meg, de tiz évi fonállása óta legalább ezen irányban bajt nem csinált; az 1876. VI. tez.-nek talán 29. §-a a közigazgatási bizottságoknak megadja a jogot, hogy ugy a pölgári, mint a büntető törvénykezés tekintetében a rendelti vagy törvényhozási uton javítandókra nézve az igazságszolgáltatáshoz felterjesztést tessenek. Ugyanezt akarta ezen szakasz megadni a főispánnak, aki azonban a közigazgatási bizottságok is tagja. (Ugy van! jobboldal.)

A harmadik az, hogy bizonyos konkrét esetekben — még pedig körvonaloza az állam érdekeit érintő esetekben — a főispán felvilágosítást kérhesse.

Elismerem, t. képviselőház, hogy ezen utóbbi eset új, sőt még azt is elismerem, hogy ez csakugyan adhatott előt förmagyarázásokra — de esakis förmagyarázásokra — mert hogy az állam biztonságát veszélyeztető ügyek intézését figyelemmel kíséresse bárki is, figyelemmel kíséren pedig a kormány tartozik: ezt csakugyan kétségbe vonni nem lehet. (Ugy van! jobboldal.)

De, t. képviselőház, én a magam részéről — bár mondom, semmi sem lepott meg ugy, mint az, midőn ezen szakaszban a bírói függetlenség veszélyeztetését, vagy az az ellen irányuló törökveszi szándékát látták — magam részéről annyira fontosnak tartom, hogy a helyes értelemben vett bírói függetlenség irányában semmiféle törekvésnek létezése iránt még csak nyughatatlanság sem legyen, hogy igenis — tudva ugyan, hogy mi fog belőle reám következni — azon szakasz B) pontjának elejtésébe beleegyeztem és azt ítélem, a ház színe előtt, megmondani kötelességemnek tartom. (Helyeslés a jobboldalon.)

Olvasom, midőn a törvényjavaslat megjelent — és ezt annak illusztrálásul említem, hogy tudtam, mi fog következni — igen szép felszólalásokat az ellenzék lapokban, hogy most volna helyén, most mutatnánk meg a miniszterelnök hazafini tulajdonságait, hogy legyőzve magát, mellőztem ezen nyugtalanító szakaszt, és midőn mellőztem, láttam magamat lefestve, a mint szaladok a kalamárisok előtt, a melyekkel agyonvernek. (Derültség.) Láttam magamat lefestve, hogy gyáva vagyok. De, t. ház, mindent csak mulattalánul hozom fel, mert hiszen ha valakire, a kinek végeztet a közpályán működni, vagy ezen oly annyira fényesnek tartott báronságnak nélni, ilyen hatással volna, ugy annak 24 óráig sem volna maradása itt. (Ugy van! jobboldal.)

Különben egy határozott nyilatkozással még tartozom. (Halljuk!) Ez az, hogy én a

bírói függetlenséget soha hántani nem akartam, de méltóztassanak elhinni, amit az előttem szolt t. barátnom egy szóval jelzett, a bírói kar elszigetelési az élet minden érintkezéseitől, a bírói karból mindegyik külön, csak önmagából fejlődő és önmagát kiegészítő testület képezi éppen a bíróságok és törvénykezés érdekével ellentétben. (Ugy van! jobboldal.) Nem tagadható pedig, hogy sok irányban a bírói függetlenségét ebben keresik inkább, mint ott, hol azt minden igaz princípium szerint keresni kell. (Igaz! Ugy van! jobboldal.)

De hiszen ez nem ide tartozik. Én magam részéről védeni fogom a bírói függetlenséget még akkor is, hogy ha az általam jelzett hibának tullejtása oly zavart idézhetne elő, a milyent más országokban elv is idézett és a mely magát a szint elv veszélyeztetni fogja.

Eszrevételeket tesz ezután Grünwald Béla beszédeire, s végül kéri a javaslat elfogadását. (Elnök helyeslés a jobboldal.)

Beöthy Akos szavainak förmagyarázása miatt szólal föl.

Tisza miniszterelnök röviden felel, vizszatasitva azt az insinuatit, mintha a kormány hatalmát más mint állami érdekekben kívánna növelni.

Andreászy Gábor báró antisemita szempontból szól a javaslat ellen.

A tárgyalás folytatása ezután másnapra halasztott.

TANÜGY.

Az iskolakert berendezése.

Az erdei fák beszerzésénél igen szépen kisegíthetnek egymást a tanítók akként, hogy vidékeiken tenyésző példányokat eszerelnek oly példányokért, melyek ismét más vidékeken megszerezhetők. Hogy az iskolakert minél hamarabb szöb képét nyerjen, igen ajánlatos, hogy kész eszméket iltessünk, melyeket részint az örökökben részint a határ más részében, részint pedig az urasági kertekben találhatunk. Könnyen juthatnak a következő fákhoz:

1. Nagylevelű hársfa (Tilia grandifolia).
2. Apró levelű hárs (Tilia parvifolia).
3. Fehér levelű hárs (Tilia alba).
4. Köznemes akácfa (Robinia pseudoacacia).
5. Korai juhar (Acer platanoides).
6. Jávorfia (Acer pseudoplatanus).
7. Vadgesztenye (Aesculus Hippocastanum).
8. Jegonyefenyő (Abies excelsa).
9. Lucezfenyő (Abies pectinata).
10. Vörösfenyő (Abies larix).
11. Erdői fenyő (Pinus sylvestris).
12. Fekete fenyő (Pinus nigra).
13. Moutola fenyő (Pinus pecea Duroi).
14. Tiszafa (Taxus baccata).
15. Kocsinos tölgy (Quercus pedunculata).
16. Kocsántalan tölgy (Quercus sessiliflora).
17. Cserfa (Quercus cerris).
18. Hókörka (Fagus sylvatica).
19. Szelid gesztenyefa (Castanea vesca). Zalamegyéből lehet bőven megszerezni.
20. Gyertyánfa (Carpinus Betulus).
21. Ezezfa (Rhus coriaria).
22. Szilfa (Ulmus campestris).
23. Körösfia (Fraxinus excelsior).
24. Platánfa (Platanus orientalis).
25. Nyugati platánfa (Platanus occidentalis).
26. Fehér füzfa (Salix alba).
27. Törékeny füzfa (Salix fragilis).
28. Szomorú füzfa (Salix babylonica).
29. Gyágyás nyárfa (Populus pyramidalis).
30. Fekete nyárfa (Populus nigra).
31. Rezgő nyárfa (Populus tremula).
32. Egerfa (Alnus glutinosa).
33. Fehér nyárfa (Betula alba).
34. Sárgavirágú somfa (Cornus mas).
35. Fehér virágú somfa (Cornus sanguinea).
36. Boróka (Juniperus communis).

Az erdei fákhoz vannak egyes szép válfajuk, melyeket csak egyez díszkertekben vagy műkertezéknél lehet kapni, s melyek megszerezése az iskolakert szépségét csak emelendő. Ilyenek pl. *Acer foliis atropurpureis*. — *Azalea mollis*. — *Betula odorata*. — *Robinia pseudoacacia Bessoniensis*. — *Robinia pseudoacacia Decaisneana*, stb.

— S aztán? . . . aztán egész lényembe sürt sötétség vonult be . . . az isteni hangok elnémultak. . . Azóta minden, de minden itt — emelt szivére mutatva — oly rideg: s rideg fog maradni, míg Felix szava azt kiessé nem teendí.

— Hát atyja hová lett? . . . A kigyó hol rejtőzött el?

Minden behozás nélkül felel:
— Nekem atyám soha sem volt. . . Amaz alak eszupán csalá tünemény volt, melyet a gondviselés talán azon ezéltől rendelt mellém, hogy az áltott anyám fölötti keserű fájdalom elcsitítsa. . . a mi pedig a kigyót illeti, az valószínűleg más áldozat fölkeresésére indult. . . Csitt! . . . Felix velem beszélni ohajt. Maradjon eszedenen! . . . Az ő szavai közé földi zajnak vegytülne nem szabad. . .

Erre újaját a zongora billentyűire helyezve, ez érzékellen hangszerből az elragadó érzelmek dus áramlata oly enyvelge hömpölygött, hogy majd az erdő daláinakak bájos csiesergését, majd szíreinek eszalagot hangjait, majd ismét Istennek egy vértanuhoz intézett jutalmazó szavait véltom hallani. S midőn elragadtatásomból egy pillanatra fölszömléve, tekintetemet reá szegyeztem, oly alakot láttam, melyet szépek csak akkor szabadna nevezni, ha ezen szó a tökéletesség legmagasabb fokát jelene. Ha nem féltem volna, hogy e kegyeletteljes pillanatot szavaim tal szontségtelemből fogják, előtte tedre borulva, tőle bocsánatot kértem volna, hogy bár rövid időre is azok számát szaporítottam. Kik az ő tökéletességét fölszermelve, a tökéletesség tönkélégében tévelyegtek.

A hangszert most elnémult.
S ama alakok között — kérdem félénken — nem látta ön, Ella kisszony, az én csekélységemét?
— Ön ma először látom — felelé hidegen.
Diagnózisom egy lépéssel előre haladt: „Egy megrázkódtatott idegrendszer előtt állok . . . így egyedül az eszménydus képzelet alakíthat. . . de tegnapi reményeim hatalmas hátterbe lökettek!
Ella! kimerültérem látva, a további jelen-

A mi a gyógványvevényeket illeti, azokat a tanító nyáron át a határban összegyűjtögetheti részint magvakból, részint pedig áttöltéses folyton s csak azokért ad pénzt, melyeket ily könnyűszerrel nem szereshet be.

A virágmagvakat pedig legezészerbhez egyes virágkedvelőktől megszerezni. Ha pedig ez lehetősége nem volna, akkor egy magkeskedő nélmény krajczáról szép virágmaggyűteményt ad.

Márciusban megérkeznek a megrendelt eszmék. Ha az uton lagy érte volna azokat, ugy nem bontjuk fel a csomagot, hanem valamely hívós pinzebe, vagy pedig ha olyan nimesen, usatunk mely gödröt és az egész csomagot abba tessük be, hogy a fagybántalmat kiheverje. Hogyha azonban az idő seleg, akkor a csomagot óvatosan felbontjuk, melyeg a eszméketk összevetjük, vagy a nevelés azokon levő s a fészkák neveit viselő fatáblácskákát le ne szakítsuk. A eszméket ideiglenes elhelyezésére usatunk a szükséghez képest hosszú, 30—40 cmnyi széles és éppen oly mély gödröt, s a eszméket, a mint fajonkint usatunk köve, alba berakjuk és földdel behányjuk, betakajuk, s addig hagyjuk ott, míg az elültetésre nem kerül a sor.

Az összel a fák és a sövény számára kiásott gödröket, melyeket megféleltésére mélyen és szélesen kiásatunk, ismét behánytunk. Mert nem helyes eljárás a eszméket kemény fallal bíró gödrökbe mélyen beültetni; hanem a megrágyzóttan visszahányt földbe ültetjük el azokat.

Külföld.

A békeszerződés. Belgrád, márcz. 2. A békeszerződés előreláthatólag ma aláíratik. A szerb kormány ugyanis megbizta delegáltját, hogy a porta által tegnap ajánlott javaslatot elfogadjatja. A békeszerződés a következőképen fog hangzani: „Article seul et unique: La paix entre le royaume de Serbie et la principauté de Bulgarie est rétablie à dater du jour de la signature du présent traité. Le présent acte sera ratifié et les ratifications seront échangées à Bukarest dans un délai de quinze jours ou plutôt si faire se peut.“ (A béke a szerb királyság és a bolgár fejedelemség között jelen szerződés aláírásának napjával ismét helyre van állítva. A jelen szerződési irat ratifikáltatik és a jóváhagyások bizkennégy napon belül, vagy ha lehet előbb, Bukaresztben ki fognak eszerelteni.)

Szerbiában a közösi választások márcz. 1-én ejtettek meg. A választások eredménye kivétel nélkül kedvező a kormányra nézve.

Angol felsőház. Márcz. 2. A felsőház a tőbolydokról szóló törvényjavaslat másodszori olvasásban elfogadta. A törvényjavaslat értelmében a magintó bolydák megszüntetnek és pedig olyképen, hogy új meglevőböküket átítani nem szabad, a már meglevőbök pedig új btezek nem vehetők fel. Az alsóházban a diplomatiai szolgálat szükségleteinek fedezésére kért póhtitel tárgyalása folyamán Gladstone kormányelnök kijelenté, hogy Wolff egyiptomi küldetésének költségeiről, valamint az ezen küldetéshez füződő politikáit semmit sem mondhat, míg füztesőbb értesüések birtokába nem jut. A kormány lehetőleg semmit sem fog tenni, a mi az Egyiptommal szemben követelt politikát megváltoztatná.

Pétóvárról márcz. 2-áról jelentik: Alapítván az a hír, hogy Melnikoff teheráni orosz követet visszahívják állomásáról és helyébe Dolgorucki herceget, ki ez idő szerint Berlinben van, fogják a perza udvarhoz orosz követé kinevezni. Ugy Melnikoff mint Dolgorucki megrmaradnak jelen állomásukban.

Oszták képviselőház. Bécs, márcz. 3. A képviselőházban Gomperz interpellatit intéző a kormányhoz a Romániaival kötendő kereskedelmi szerződés tárgyában. A kérvények közt nagy számmal vannak olyanok, melyek a vasárnapi munkaszünetet pártolják. Az elnök utólag rendületlenül Turék képvislöt, mert Sturm képviselével szemben „aljas rágalom“ kifejezéssel ölt. Süss Frigyes

létemet észleztérítennek találtam. Azon elhatározással távoztam tehát, hogy a pavillontól a következő napig távol maradjak.
Lássunk, mit hoz a holnap? . . . A ma a tegnaptól annyira különbözik, hogy még mindig . . . remélhetek. De nem kérdeztem magamtól, az orvos vagy az ember remél-e?
L. . . . . vart. 10.

Két hétig vártam, azaz nemcsak voltam, hanem egyidejűleg a legközelhetőbb gyötrelmek hatalma ellen is küzöltem.

Tapasztalva ugyanis, hogy Ella! egyedül jabb meg újabb közt, nem pedig eszlenen tőbolydottság betege, vizion, remétem, hogy mi helyt alkalmazott gyógykezelésem segítségével idegrendszerem edve lesz, gondolatneme is szilárdabb alapot nyerve, többé ingadozva haladni nem fogok.

Igy okoskodott az orvos az ember javára; ezt várt azon benső érzelmem, melyet a halandó ember . . . szerelmeimk nevez.

De mivel lett minden okoskodásom, minden várakozásom, midőn Ella! a következő napon látogatván, őt a legkétségbejöttébb állapotban találtam.

A pavilonba érkeztemkor Armand asszony kikkelt arezal és kiskirt szemekkel elembe jöven, a következő szavakkal fogadott:

— Szegény Ella! nagyon rosszul van! . . . A legborzasztóbbok fékek! . . .
Erre Armand asszony! Ella szobájába sietve belettem.

Belettemkor bünlatomra és fájdalomra megrázkódtam, hogy a nevelőm előadását tulzótt nem volt. Ella! oly erős lázroham támadta meg, mely még az erős testalkotásu embernél is komoly aggodalmakra okot szolgáltatott volna. Arzát oly élenk pir fedte, mintha minden eszép vérs oda székelt volna; de mindazonáltal hogy egész teste idegesen vonaglott, szeméi merev tekintetűek voltak; delirium a azonban, miként mondani szoktak, gyöngyű volt. Ott fékkint nyugodtan, fogai közt egyes szokat mornogva.

(Folyt. következik.)

és Vomlják képviselők mentelmi joga felfüggesztetik. Az államvasutak kocsijainak megszaporításáról szóló törvényjavaslat végleg elfogadtatott.

Legújabb posta.

— **Békeszerződés.** Belgrád ből jelentik, hogy ott már tekintetbe veszik a küszöbön álló bökötést, mint valóságos tényt. A hadügyminiszterium visszavont több intézkedést, amelyeknek alapjául a háború folytatása szolgált: így a legvéri szekerészet szervezése elmarad, fegyverekről és hadiszerekről szóló megrendelések visszavonattak. A teljes leszerelésre előkészületek léteznék, ugy hogy szükség esetében a legelőbbi idő alatt lehet azt végrehajtani. A radicales programjáról szöve, azt írja a nevezett levele, hogy Szóphiában nem helyeznek oly nagy súlyt a radicales által követelt szerb-bolgár barátságos viszonyra; ami pedig Montenegrót illeti, az 1875. évi szövetségi bebizonyította, hogy mit várhat Szerbia Csetinyéből, a hol a történelmi nemzeti érdekeket kizárólag dynastics tekintetek szerint itélik meg. A radicales által kívánt föderatit megvalósíthatatlan alom, a melyet realit politika nem vehet számításba. — Bulgária beleegezése azokba a módosításokba, a melyeket a török-bolgár kiegyezésen kíván tenni az orosz kormány, köszöbön áll. — Bukarest, márcz. 2. A békeügyi értekezlet mai hivatalos ülésén a meghatalmazottak valamennyi pontra nézve megegyezést jutottak.

— **Angol kabinet.** Londonból hírlik, hogy Chamberlain és Trevelyan kilépnék a kabinetből és küzdeni fognak Gladstone irlandi programja ellen, a minek következtében a kabinet könnyen megbukhat. Hartington és Salisbury coalitiojáról is beszélnek, a mely esetben az előbbi állna a kormány élére. Ennek a kabinetnek nagyon szilárd állása lenne az ir kérdésben; de az kétséges, vajjon a speciális angol kérdésekben is megtarthatná-e a többséget.

— **Bariból** márcz. 2-ikáról jelentik: Az „Ida“ osztrak-magyar hajó elsüllyedt. A hajó legényesége megenekült.

— **Rómából** márcz. 2-ikáról írják: A pápa, megkoronázásának évfordulója alkalmából, ma fogadta a bímörök testületét. Ez alkalommal a pápa kiemelte annak székességét, hogy a katolikusok egymással egyetértésben éljenek azok ellen, a kik az egyetértést megzavarják és gyöngítési akarák. Panaszkodott a pápa széknök méltatlan s a függetlenséggel összeférhetlen, szomorú helyzet miatt: utalt a bécsi anonim levele (Deodorites-féle pör), valamint ama büntetésre, melyet haszontalan ürügyek és aljas roszakarok ezimén a Vaticán ellen a gyálótséget szűkítik és fenyegetöznek.

— **Berlinből** márcz. 2-áról írják: A Zanzibarral kötött szerződés 1886. aug. 19-én lép életbe 15 év tartamára. A szerződésben meg vannak állapítva a be- és kiviteli vámok.

— **Osztrák képviselőház.** Bécs, márcz. 2. Turék indítványának első része, mely a földadóra vonatkozik, az adóügyi bizottsághoz utasított, második része ellenben elvetett. A tárgyalás folyamán Luenger a demokratikus birodalmi pártot védelmezte Witteff támadásai ellenében. Ezután Turék a földadóra vonatkozó indítványát indokolta. Pattai pártfogol szöve, hogy az indítvány mellett. A ház legközelebbi ülését pénteken tartja.

TÁVIRAT.

— A béke. —

Bukarest, márcz. 3. (Az „Aradi Közlöny“ eredeti távirata.) A békeszerződés aláírása ma megtörtént, a megerősítés Bulgária részére Konstantinápolyban, Szerbia részére Nischnben történik.

NAPTÁR.

Márcz. 4. Csütörtök. Róm. kath. Kázmér. — Prot. Adorján. — Görög-orosz (február 20.) Leo. — Nap kel 6 ó. 37 p., nyugszik 5 ó. 47 p.

Márcz. 5. Péntek. Az aradi ipartestület bálja a Zemplényi-száló nagytérben.

Márcz. 7. Az aradi első takarékpénztár 45-ik évi rendes közgyűlése d. e. 10 órkor saját helyiségében.

Márcz. 9. Az aradi honvédegyetel álzeros bálja.

HIREK.

— Arad újdéke. —

— **Motianu János** helybeli g. keleti püspök a mai vonattal hazérkezett Nagyváradról, hol — mint említettük — papszentelése volt elfoglalva.

— **Az aradi tanitóttestület** nagyban készül a szegedi tanitók fogadtatására: e ezéltől már egy előkészítő és rendező bizottság is alakult, melynek elnöke Szöllössy Károly követező levelet intézte Vass Mátyáshoz, mint a Szeged városi tanitóttestület élökéhez: „Az aradi tanitók még mindig élenk emelkednek vissza azon édes álomször napokra, melyeket mintegy másfél év előtt töltöttek Szeged ifjú lakai között. A feledhetetlen szép napok emléke az aradi tanitókat mélyen lekötözte és mi sem volt lelük előtt szentebb, mint a szives fogadtatást Arad falai között hasonlólag viszonozni. Hogy ezen örömhírt teljesdedességek, a tanitóság az iskolahatalosság közös egyetértésével elhatározta, hogy a szegedi kartársakat szives látogatásra kerjék fel. E vöghöl még most hóbán tartottunk össziést, ott rendezőbizottságot újból is alkottunk, azon utasítással, hogy az előkészületeket minél tágabb körben eszközölje. E rendező bizottság kezeibe van letéve azon szerencse, hogy az alföld legrágább gyöngyének, a megifjodott Szegednek hazafias tanitóságát Arad iskoláinak és tanitókainak látogatására, illetőleg a Szegeden tett látogatás visszazadására fölkerje. Elnök ur! On lesz szives az aradi tanitóság érzelmét szegedi tár-

saink előtt tolmácsolni és kijelenteni, hogy az aradi tanítóok eljártak és kérsék, hogy az aradi tanítókat a k. m. év május 7., 8., 9. és 10-re látogatásukat megnevezzék. Meltőzások kijelenteni, hogy az aradi tanítókat nagyja és apraja, fiatalja és öregje mit sem várnak forróbban, mint hogy mielőbb és a lehetőség szerint, a főnnebb napokon a szegedi kollégákkal ölekezzenek. Főlkérem, tehát, kegyeskedjék oda hatni, hogy az aradi tanítókat örömet akábtan adja meg, hogy Szeged tanítószáma teljes számban adja vissza az aradi tanítókat látogatását. Ez irányban teendő szives választást kérjük, az aradi tanítóok lelkes biztositellett.

Az időjárás ismét téliesé vált. Itt-ott márciusi hó lepté meg a tavasznak már nagyon megörült emberiségét, másutt meg oly viharossá vált az időjárás, a melyet ritka tél produkál. Hát az a márciusi hó még megújítja, mert hisz az a általános vélelem, hogy ez a hó szeleségnek legjobb biztosítója. Ha már megvannak és megszerzője, ha még csak szükségeltetik. És hát ez a márciusi hó ilyenformán nem is igen marad meg a földön, mert a mit a napsugarak meghagytak belőle, azt bizonyára felszedte az asszonyok. Hanem az a szeles-viharos idő, a melyek az egész alföldön át dühöngött, jészte gazdát, fagyasztva mindent, itt-ott tetemes kárt is okozva, már senkinek sem tetszhetett. Nem is csak nekünk jutott ki belőle, mert — mint látványunk is jelenti — Angliában s a külföldön is mindenütt viharok jártak. Mintha csak egy újabb Aeolus akadt volna, a ki mindenféle utnak boesztja most az ő eddig nyugró viharait. Ez aztan valószínűleg most Amerikában történt meg, a honnan február 26-áról óriási vihárt jelentettek. És így mi most udólóhatjuk az Európába megérkezett kellemetlen vendéget.

A sorozásnak tegnap volt a legkifejlesztettebb eredménye. A nap folyamán előállításra került a második korosztályból tegnapról felmaradt egynehány hadköteles, kik közül nem vált be egy sem. A harmadik korosztályból előállításra került 195 hadköteles, ebből besoroztattak a közös hadsereghez 10, a honvédséghez 17. A negyedik korosztályból megvizsgáltattak 38, ebből a közös hadsereghez besoroztattak 1, a honvédséghez 2; összesen mindhárom korosztályból 30. Ehhez számítva a két első nap eredményét 15-öt, besoroztatott eddig 45 ujonc. A sorozást ma fogják befejezni, a negyedik korosztály megvizsgálásával.

A Kölcsey-egyesület választmányára ma d. u. 6 órakor a szokott helyen rendezés havi ülését tartja, melyre a t. tagok ez uton is meghívattak. Tárgy: A közgyűlés tárgysorozatainak megállapítása. Új tagok felvétele. Folyó ügyek. — Arad, 1886. márcz. 4-én. Az elnökség.

Nyilvános köszönet. Az arad me-gyei takarékpénztár t. közgyűlése-nek — az aradi védelmi tanítóegylet segélyalap-jával szemben tanúsított azon nemességű el-határozásáért, mellyel az érintett alapnak 40 frtot megszavazni kegyeskedett, az ember-baráti intézmény nevében van szerencsém ez uton is a legbensőbb köszönetet kifejezni. Aradon, 1886. márcz. 3-án. Némethy Károly, a „segélyalap” biz. elnöke.

Garabonciáskodó hadköteles. A so-rozás első két napján semmi különös ujonc-virtus nem zavarta meg a város nyugalmát. Ma azonban volt egy vállalkozó szel-lemű fiatal ember, a ki nem akarta, hogy csak így simán folyjanak le a sorozási napok, csinált tehát egy kis garabonciáskodást, és adott egy kis dolgot a rendőrségnek. Először is jól benyakalt és úgy ment fel a városba-hoz, a hol egy ideig csak csendesen viselte magát, de mikor sehogy sem akart a sor rü-kerülni, kezdett ott lármázni, hetvenkedni s az őt csendességre intő rendőrrel gorbás-kodni, a miért aztan becsukták. A köterben egyideig a kemencze szétzedésével és a esővek leszedésével mulatott, majd összetört ott mindent a mi csak összetárolható, s esapott oly pokoli zajt és esőrimpolást, hogy az egész városújsz vizsgálatot bele, s csak nagynehe-zen sikerült lecsillapítani.

A varjúk ismét annyira ellepték a városigét fűt, hogy szinte roskadoznak alu-tuk a galyak. Különösen az esti órákban gyűlnek ott össze, és csapnak étkelen károgást. Jó volna ha a városigét fűtőartó lövésze-gy-le egy kis puskázással elriasztaná őket onnan, nehogy ott meglepedve, elriasszák a közön-séget egyik legkellemesebb nyári üdülő és szórakozó helyéről.

Kisjenőri bíró levelezők, hogy az oda rándult sorozó igazgató, O r m ó s Péter alispán kir. tanácsos polgári elnökle alatt, e hó 2-án kezdette meg hivatalos munkálkodá-sát, midőn is a „reklamációk tárgyalásának befejezte után a 420 hadkötelesből álló első korosztálybeli legénység vizsgálatot meg, mely alkalommal az előlított 150 közül csak 15 vált be „taughé”-nk. Az eljárást való-szerűleg f. hó 9-én fejezik be, a midőn is a bizottság Elekérsándor t. főjegyző veszi át. Időközben, illetve márcz. 6-án a kisjenő-rődhegyi kaszinó bálja tartatik meg, melyen a sorozó bizottság, a megszokott komor ar-czok után, eléggé gyönyörködhetik a szebb-nél-sebbs női arczokban.

Temesmegyi hírek. A t e m e s-vári illetőségű hadkötelesek katonai sorozása f. hó 17., 18. és 19-én fog megtartani. — A buzásai körjegyzői állás ápr. 4-én tartandó választáson fog betöltetni. A pályá-zati kérvények apr. 13-ig nyújthatók be Hol-lósy József szolgabíróhoz. — Székely Mihály temesvári ügyvéd eljegyezte öz. Freund Regina asszonyt. — A ligeti rabló-gyilkosság tettesei: Rott és Szakál el-len a vértárgyalás f. hó 19-én fog megtar-tatni a temesvári kir. törvényszéknél.

Hazánk és a főváros.

Az első operabál kezdte este folyt le az új operaházban. A kísérlet annyiban sike-rült, hogy nagy közönség volt. Egyébként a „Főv. L.” a következőképpen jellemezte a bált: „A műelőzőre före teltető társaság nagy részét a Lipót- és Terézváros gazdag társaság körei ad-ták. Ezek népesítették be a páholyok nagy részét is s különösen a férfiak közt voltak túlnyomó számmal. A teremben tizenegyre óra tájt alig lehetett mozogni, a zene fütemére kavargva hullámzott a tömeg. És bár a bál új, a mulatság szokatlan volt, mégis befura-kodott a régi megszokott álarezhosi vendég: a köznapis szellemeskedő egyhangúsága. Élet, kedély, élénkség nem volt, s a nyugzó tö-megben elszigetelten álltak a különböző ele-mek, melyeket az álarcz titokzatossága nem tudott eggyivé forrasztani.

Vizvezeték Tatár-Adapestre. Gróf Esterházy Miklós s Feszty Adolf műépítész a fővárosi tanácsoshoz Tata-Továrosról Buda-pestre 800.000 lakos részére naponta 120.000 köbméter forrásvizet szállító vízvezeték-terve-zet nyújtottak be.

Dinnyetermelők kongresszusa volt a fővárosban. Az értekezletet Hajos József kir. tanácsos nyitotta meg s kettős czélt tűzött ki a tanácskozás tárgyául. Meghatározta a leg-jobb s kivitelre legalkalmasabb dinnyefajtákat; és megállapítani a legelőszérűbb előállítású módot. Két írásbeli szavakelentényt olvastak föl: a Bíró Pálét és a Moravcsák Sannét, ezután élénk vita indult meg. A kérdéshez hozzá-szóltak: Gündöcs Benedek, Hajos József, Or-dódy Lajos, Szászvárosi, sat. Abban állapo-dtak meg, hogy a gazdasági egylet támogatása mellett megalkadjék a dinnye-termelők szövete-ket. Aztán kijelölték a legjobb dinnyefa-jakat. A sárgák közül négy fajt: a párisi Pre-cott-ot, a nagy turkesztánt, az amerikai ana-naszt és a Bay-view-félet. A görög-dinnyefa-jak közt egyelőre csak a Marsovszki-félet ajánlták.

Vakmerő rablás fényes nappal. Deb-reczenből sürgönyzik az „E.”-nek, hogy ott kedden délután két órakor az „István” gőz-malomban vakmerő rablás s gyilkossági kísér-let történt. A 32. számú bérköcsira delután két órakor egy uriasan ütözött fiatal ember szállott s a gőzmalomba hajtatott. Bement a pénztárba, hol Tikos István pénztárnokon kívül több úri ember volt. Töltött revolverrel kezében egy kezdetleges írást s a gőz-malom pénztárnokához címzett levelet adott át, melyben 2500 forintot követel a városra tört rablók részére. Tikos védekezett, hogy nincs annyi pénze; de a rabló az asztalon lévő pénzre mutatva, követtele az összeget. A pénztári helyiségben lévő nem mertek a fegyveres rabló ellen fellépni s így Tikos en-nek kénytelen volt átadni 2300 frtot. A rabló a pénzzel bérköcsibaült, a kocsisra rá kí-alított: „Hajts, mert lelélek!” s gyorsan tova-hajtatott. De a tisztviselő az idő alatt lármát csapván, sikerült a rablót elfogni miközben ez többször ültet de nem talált. A rabló bal-mazujvárosi illetőségű Róza Imre, 26 éves cseled. A nála volt revolver egészen új volt.

Gyilkosság és öngyilkosság. Rémes gyilkossági esetről értesítettek Konysárról. A gyilkosságnak egy előjátéka van, mely még 1882-ik évben történt, s a mostani eset en-nek következményét tekintendő. 1882-ben Kurecz János özszelőlakozott egy mulatság alkalmával Major János konyári lakossal, a minek az lett a vége, hogy Kurecz nyolc késszurást ejtett rajta. A nagyváradi törvény-szék Kureczot a gyilkossági kísérletért kí-lenc hónapra börtönre ítélte. A napokban ka-jított haza a börtönből. Bosszút forralt Major ellen és folytonosan leselkedett utána. — A rozsa sora össze is hozta őket egy kore-smában. Kurecz revolverrel támadta meg Major, s ezen szókkal: „Na most meg kell halni kenednek.” — mellettek szegezte a fegyvert. Lőtt, s Kurecz elesett. De öt perc múlva magához tért, s a gyilkos akkor ismét reá lött áldozatára, a ki a homlokának irány-zott második lövés után meghalt. A vérszün-jas gyilkos otthon a nejét is megtámadta s gyilkossággal fenyegette, de az asszony még idejekorán elmenekült. Major aztán saját szájába lött, s a lövés után azonnal meghalt.

Szegedi hírek. Jágócsi Péterffy József miniszteri biztos hűfőző e. meglátogatta az összes szegedi iparos rajziskolákat és Léva-y tanfelügyelővel megbeszélte a szegedi iparisko-láknál életbe léptendő reformokat. — Az a l-só városi népkör vasárnap saját helyisé-gében sikerült bor- és szeszkielítást rendezett. A borkielítésön szegedi termései legnagyobb részt a múlt évben termelt borok voltak kí-alítva, összesen 51 palack. — B a k a y Dező szép tehetségű szegedi fiatal gépészmérnök egy új rendszerű kendertörő, tiloló és tisztítógépet talált föl. A föltaláló találmányára a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnál a monarchia mindkét felére szóló szabadalom megadására íránt már lépéseket is tett. — Hir-telen halál. Grossmann Henrik kereskedő vasárnap virradóra hirtelen elhunyt. Az esetről kétféle verzió kering a városban. Egyik azt mondja, hogy reggel Grossmann úgy találták ágyában halva, míg másfelől azt beszélik, hogy szombat este a kereskedő ifjak bálján volt, hol kimelegedve vizet ivott s ez okozta volna halálát.

Rövid hírek. A d e b r e c z e n i reform. egyház főgondnokává nagy szótöbbséggel Szűcs István m. t. akad. tagot és nyug. bírót választották meg. — P o d h r á g y i P o p p e r L i-pót báró az ismert nagyiparos és fakereskedő San Remóban 65 éves korában meghalt. — D u h a Gerő számosújsáí kir. közjegyző meg-halt 44 éves korában. — U j p e s t e n Klein Deborah névű 116 éves asszony halt meg. — H á t s z e g k ö m y e k é n a d i f f e r t i z p u s z t i t s egyes községekben 15—20 beteg van. — F é l -ke-ző rabló került Tinnyén a csendőrség ke-zébe; Weitzer Moricznak hívják s a bécsi rendőrség keresztelte, mert gyanu nehezédk rá, hogy négytagú bandához tartozik s Bécsben és Hamburgban garázdálkodott, bár csak tavaly került ki nyolc éves fogságából.

A nagy világ.
— **A királyné elutazása.** A királyné és Mária Valéria főhercegnő hetfőn delután külön ulvári vonaton 6 heti tartózkodásra Baden-Badenba utazott. Kisératukben voltak

Nopcsa báró fődudmester. Fürstberg tar-tománygrófok udvarhölgy. Kornis grófok, Klandy lovag, udvari tanácsos és Fejfaluk kö-mánytanácsos nevével. Valamivel 4 óra után hajtatott ki a Bellariából a nyugati vasuthoz, hogy a király is elkísérte a királynét és a királykisasszonyt s búcsuzás után visszatért a Hofburgba. A trónörökös pártól a királyné és Mária Valéria főhercegnő már az első dél-utáni órában elbúcsuzott.

A walesi herceg neje az angol la-pok hírei szerint, súlyos beteg. A hercegnét, kinek a zord évad tartamára Dél-Franca-zor-szágba kellett volna mennie, most már az orvosok határozott tilalmára nem szabad kí-alítani. A hercegné kedélyállapota igen le-vert, a mit a hallás folytonos gyengülésének tulajdonítanak.

Postalopás. Bécsből távirják, hogy az aszpáni pályaudvarba menő postakocsiból négy pengés zeaskó 6000 frt tartalommal eddig még föl nem derített módon elűnt. Kiré-hmeier postaszolgát, ki a kocsit kísérte letar-toztatták.

Pasteur a vesztegről. Pasteur a párisi tudományos akadémián fölovasatást tar-tott a vesztegről alkalmazott gyógyító módszerének eredményeiről. Senki se hinni, mily sok ember esik a veszett ebek mará-snak áldozatul. A múlt évben november 4-től december 15-ig 110. eb által megmárt egyén jelentkezett az Ecole normale-ban. Pasteur minden egyes betegéről följegyzé, hogyan tört ki rajta a betegség. Műdszereinek alkalmazása még a legsúlyosabban megmártaknál is teljes sikerrel járt. Csak egynél maradt eredménytelen. Ez egy fiatal leányka volt a ki november 9-én márt meg egy kutya s csak 37 nappal később került Pasteurhoz. Sebe 12 cm. hosszú volt. Pasteur azonnal látta, hogy itt nincs segítség; de irtalomból kísér-letet tett vele. Pasteur a meggyógyítottakon szerzett tapasztalása alapján arra a meggyő-ződésre jutott, hogy a módszerre kí-alít-lotta a tűzpróbát. A veszett ebek ál-tal megmártak halálzási statisztikája azt mu-tatja, hogy 100 közül 33 belehalt. Pasteur eddigi összes beteget közül azonban csak egyet-len egy halt meg. A vesztegről profilaxisa tehát meg van állapítva: gyógyításra egye-dül a Pasteur ojtó-műdszere alkalmas. Pas-teur eleinte azt hitte, hogy csak néhány na-pos sebekből képes kigyógyítani a megmártak-t. Ezt a feltevést azonban megdöntötte az a tény, hogy olyan beteget is teljesen meggyő-gyultak, a kiknél a maris a kezelés alá vétel elől 4—5 hónappal. sőt egész évvel történt. Négy New-Yorkból érkezett gyermeket a marás után egy hónappal ojtott be és seibeik győ-gyulnak s szegények tul vannak az iszonyú veszélyen. Ez idő szerint Pasteurnél Magyar-oroszából, Angliából, Spanyolországból, Bel-giumból, Franciaországból, Olaszországból és Oroszországból vannak betegek. Pasteur azt indítványozza, hogy azok alapján, a mik meg-csilláztatlan igazságokká lettek, állítsák föl egy nemzetközi ojtó-intézet a veszett ebek marás ellen. Már eddig is óriási összegekkel ajánlotta föl neki egy ily intézet föllállítására. Freycinet miniszterelnök, a ki jelen volt e fölovasatón, kijelentette, hogy a kormány mindent elkövet Pasteur világosuló terveinek megvalósítására. A teendők végzéseére nyom-ban bizottság alakult, melyhez Freycinet is csatlakozott.

Hóvihar Angliában. Londonból sürgönyzik márcz. 2-iki kelettel: Tegnapi irtó-zatos hóvihar dühöngött egész Angolországban. A borzató hófúvás egész vonatokat borított el s mindenfelé be kellett szüntetni a közle-kedést. Szántalan ember esett áldozatul a viharnak, hajószerecseltenségeket jeleznek, melyeknél szintén több emberélet vesztét okozta az irtózatos hóvihar. Magát Londont meglehetősen elkerülte a vihar s csak jelen-tékelen kárt okozott.

Rövid hírek. B ö m m e l b u r g nyu-g. órnagy Bécsben eddig ismeretlen okból agyon-lötte magát. — J a c o b i n i b i r o n k, ki koráb-ban bécsi nuntius volt, s többször megfordult Magyarországon is, Rómában meghalt. — A víz-kalamitás Bécsben egyre növekszik; most már a Schwarza patakából szivattyuznak vizet a vezetékbe, de oly kemény a hideg, hogy a víz megfagy a vezetékcsövekben, a főforrások pedig, melyekből a vezeték táplálják, mindinkább el-apadnak. — A bécsi rendőrség adatai szerint a Posonyban a Dunából kifogott Hozál Márton bécsi ízletvezető alkalmasiut rablógyl-kosságnak esett áldozatul s a gyilkosok csak azért téttek a holttest ruhába a „b. Mayer” fölírású névjegyet, hogy a hatóságot félrevezes-sék. — A bécsi prater egyik mulatóhelyén vasárnap bál volt s egy Siegel János nevű ne-vély, özszelűdvány barátjával, annyira elke-seredett, hogy a táncolók közt melbe szurta magát; sebe veszelés.

Irodalom és művészet.
— **Hangverseny.** H e c k m a n n R ó b e r t nagybíró kamarai vonó-négyesekara Kolmból Magyarországon körutat tesz és Arad-on is föllejt egy hangversenyben, még pe-dig e hó 14-én d. u. 6 órakor a Krispin-teremben. Előjegyzéseket elfogad íj. Klein Mór ur. E négyesekar vendégzerepléséről igazi enthusiasmmussal írtak annak idején a bécsi lapok és valóságos ünneplőnek nevezik előadásukat, melyen a kritikusok elfelejtnek kritizálni, annyira áthatja egész létüket a lé-kelmelő gyönyörű zene. Heckmann ur, mint írják ugyane lapok, oly művészettel kezeli a vonót, hogy játéka, mint Bülówé a mon-mentalitás nevé méltó; nem kisebb dícséret-el említi kísérőit. A négyeskar négy szív, egy lélek.

Az „Általános Tanügyi Közlöny” 9-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: I s k o l a i t a k a r é k p é n z t á r a k, Á r k a y K á l m á n t o l. (II-dik czikk). — A s e l y e m t e n y e s z t é s f o n t o s s á g a. P o k á s z I m r é t o l. — M a g y a r f ő u r a i n k a p a e d a g o g i a i i r o d a l o m t e r é n. P é t e r f y S a n d o r t o l. — A b i z a l o m r ó l. R o s e n b e r g J ó z s e f t o l. — P á l y á z a t i h i r d e t é s. — E g y l e t i é l e t. — V e g y e s k.

Zene-ünnep lesz június első napjaiban Sondershausenben. Liszt Ferencz színtele-tére. Akkor tartják ott a zeneművészek ide-i gyűlését s meg akarják ragadni az alkalmat, hogy kifejezzék áhálataikat a mester előtt, ki

akkoriban éri meg születésnapja betvenötödik évfordulóját. Elő fogják adni az ő Krisztus-oratoriumát is. Egészben veve hat hangver-seny van tervben s a vezényelő Schröder ud-vári karnagyra bízva. Az előadásokra a her-czezi színházat engedték át.

Arad városi színház.
Folyó szám 154. Evad-bérelt 125. sz.
Csütörtök. 1886. évi márcziushó 4-én:
FARSANGI ISKOLA A NAGYVILÁGBAN.
Eredeti vigátek dalokkal és tánczal 4 szakaszban.
Ira: Vahot Imre.
SZEMÉLYEK:
Sásapaty, gazdag földesúr — Szabó Antal.
Sásapaty néje — Siposné.
Veronka, örökbe fogadott leányuk — Krescsányiné.
Zársólti Béla, megyei aljegyző — Pálffy György.
Gádry, comporesszor — Gyse Alajos.
Gádryné, tisztos matrona — Ajtay Karolyné.
Zsuzsika kisasszony — Herczeg Eugénia.
Bertók urfi — Szamosy.
Rektor, műkedvelő zenész — Nyilassy Mátyás.
Valjói, fiatal postai ügyvéd — Somló Sándor.
Florian gróf, kalandor — Halmay Imre.
Aktívus, vevőnlen prókator — Molnár Antal.
Kudrész Póli — Závodszky T.
Gyuri, Sásapatyék inasa — Eger Kálmán.
Kudrészné — Váczy Vilma.
Agnes, leánya — Nyilas Ilona.

Kezdeté 7 órakor.
TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.
— **Mindkettő elítelve.** Talányi Ottó kun-szent-miklósi orvos és Berta Zoltán gyógy-szerszajtpőréhen, melyet kölcsönösen be-csületéscsértéren s rágalmazásért indítottak egy-más ellen, az esküdtsek tegnap reggel 5 ó-rakor hárította ki az ítéletet, vétkecsnek nyilva-nítva — mindkettőjüket. A törvényszék az or-vost 70 frtvnyi, a gyógyszerest pedig 100 frt pénzbüntetéssel sújtotta. A kölcsönös ellenfe-lek ezenkívül kötelesek az 1250 frt 92 krnyi költséget közösen megteríteni. Mind a kettőn semmisségi panaszt jelentettek be.

KIS LOTTO.

N.-Szében, márcz. 3-án:	66.	74.	55.	2.	62.
Prága, márcz. 3-án:	83.	26.	77.	30.	80.

KÖZGAZDASÁG.
Vegyes közlemények.
— **A m. kir. államasvatuk igazgatósá-gától** a következő közleményt kaptuk közlés végett: A m. kir. államasvatuk f. é. márcziushó 15-én Brassóban, ápril 1-én Aradon, és ugyanazon hó 15-én Kolozsvárott városi me-netjegyjárodát fognak megnyitni, melyekben a központi hálózat valamennyi állomására, va-laminál a csatlakozó vasutak jelentékenyebb állomásaira szóló ugyanazon menetjegyek, nemkülönbön menettérít s fűrdődényjegyek, valamint körutazási jegyek is fognak kí-szolgáltattatni, melyek az illető állomásokon kí-adhatnak; ugyanott továbbá utipodgyász is fog felvétetni. Az említett városi állomások kí-adandó jegyek — melyek árai az illető állomásokon kíszolgáltatótt jegyekivel azonosak — az illető vonat indulását megelőző 48 órá-val előbb is válthatók, de eskák azon vonat használatára jóhismitának, a melyre azok elő-zetes lebejegyzése kívántatott. Budapest, 1886. febr. 27. A z i g a z g a t ó s á g.

Állandó gazdasági kiállítási csarnok a fővárosban. Az országos magyar gazdasági egyesület, utalva azon előnyökre, melyekkel a rendszeres gazdasági kiállítás az a fővárosra, mint magára a gazdasági élet fejlődésére ösz-szeköve volt s kiemelve, hogy példánl csak a tenyészmarha-kiállítás sem vehet nagyobb lendületet, mert azt a fővárosban a közönséges marhavásárokon kell megtartani, arra kéri a fő-városi tanácsot, hogy egy állandó gazdasági kí-állítási csarnok fontartásáról gondoskodjék. A tanács a kérelmet tárgyalván, a kiállítási bi-zottságot, mely legközelebb zárlését fogja tar-tani, hirtel fel javaslati telre és nyilatkozatra a tekintetben, hogy az országos kiállítás valamely csarnokát az említett czélla felhasználni nem lehetne-e.

A magyar örös-kereszt sorsjegyek huzásánál még 25 frtot nyertek: 26 sor. 90 sz. 78 sor. 28 sz., 160 sor. 82 sz., 239 sor. 26 sz., 260 sor. 48 sz., 527 sor. 75 sz., 546 sor. 57 sz., 777 sor. 79 sz., 905 sor. 57 sz., 928 sor. 64 sz., 925 sor. 81 sz., 1011 sor. 2 sz., 1123 sor. 51 sz., 1899 sor. 53 sz., 1927 sor. 92 sz., 2119 sor. 67 sz., 2210 sor. 47 sz., 2351 sor. 7 sz., 2554 sor. 47 sz., 2647 sor. 29 sz., 2978 sor. 94 sz., 3248 sor. 83 sz., 3358 sor. 44 sz., 3554 sor. 16 sz., 4005 sor. 76 sz., 4105 sor. 65 sz., 4179 sor. 4268 sor. 4196 sor. 63 sz., 4213 sor. 92 sz., 4367 sor. 47 sz., 4397 sor. 74 sz., 4447 sor. 60 sz., 4585 sor. 66 sz., 5015 sor. 82 sz., 5141 sor. 53 sz., 5147 sor. 14 sz., 5299 sor. 3 sz., 6410 sor. 3 sz., 5451 sor. 21 sz., 5527 sor. 28 sz., 5965 sor. 96 sz., 6110 sor. 41 sz., 6242 sor. 44 sz., 6267 sor. 37 sz., 6419 sor. 53 sz., 6493 sor. 80 sz., 6903 sor. 61 sz., 7003 sor. 35 sz., 7355 sor. 67 sz., 7794 sor. 53 sz.

Szesszűlet.
(Márczius, 3.)
(B.) Készítu nagyban 24.50 kiesinyben 25.— hordó nélkül pr. 100 liter szá.
Budapesti gabnatozsde.
(Márczius, 3.)
Az irtel változatlan. Tavaszí buza 8.27 8.29, tengeri május-juniusra 5.60—5.61, ta-vaszí zab 6.57—6.59, új buza 8.53—8.55.

Budapest, márcz. 3. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti tőzsede zárlati árfolyamai: Magyar aranyáradek 104.70—; magyar papírjáradek 95.50—; ma-gyar hitelbank 304.78; osztrák hitelbank 296.40. London 126.15 Paris 50.10.

Sértéskereskedelmi csarnok.
Budapest-Köbányán.
K ő b á n y a. márcz. 2. Az irtel szilárd. Magyar aranyáradek, néhez 39.—, fiatal néhez 41.50—50.—, közep 41—42 forint, könnyű 39—40 forint, közönséges szedett néhez 38—39 frt, közép 38—39 frt, könnyű 39—40 frt. — Romániai átmeneti bakonyi néhez — frt, átmeneti közép 35—36 frt, átmeneti könnyű 35—36 frt, eredeti néhez 35—39 frt, átme-neti közép — frt. — Szerbiai néhez 38—39 frt, közép 37—38 frt, könnyű 35—37 frt. — Hízó egy éves élőszuliban 26—28.50 frt, hízó két éves makkos élőszuliban 4 szalélek —, frt. 1 éves hízó a vasutól mázsáltra —, frt. — Az árak hízalt sertéseknel páron-kint 45 kilós és 4 szalélek levonással kilogrammonként értendők. Makkos sertés, élőszuliban 4 szalélek levo-nással —, forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adtak át, verón- a páron-kint 3 aranyban vam fejében megterítettnek.

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsde 1886. évi márcziushó 3-án.

Magyar aranyjáradek 6 sz.	104.70
Magyar aranyjáradek 4 sz.	95.50
Magyar aranyjáradek 5 sz.	153.25
Magyar vasuti vasuti államkötvény I. kib.	100.25
Magyar vasuti vasuti államkötvény II. kib.	125.—
Magyar vasuti vasuti államkötvény III. kib.	114.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	104.75
Magyar földterhermentesítési köv. záradék	104.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	104.75
Temes-bánási földterhermentesítési kötvény	104.75
Temes-bánási földterhermentesítési köv. zár.	104.75
Horvát-Szlavon földterhermentesítési köv.	104.75
Magyar szőlődezsavasítási kötvény	99.25
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	119.—
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy	124.75
Osztrák járadék papírban	85.50
Osztrák járadék ezüstben	85.60
Osztrák járadék aranyban	113.50
1860-iki osztrák államasorjegy	140.25
Osztrák-magyar bankrészevény	870.—
Magyar hitelbankrészevény	304.75
Osztrák hitelintézeti részevény.	296.30
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.98
20 frankos arany (Napoleonid or)	10.—
Német bírodalmi marka	61.70
London (3 havi váltókort)	126.15
20 markos arany	12.34

IDEGENEK NÉVSORA.
(Márczius, 3.)

Nádor-szálló, Varga Emil, tábornok, Temesvár.
— Sebestyén József, birt. Barczkában, — Pötö Lajos, erdőfőhely, Déva. — Báró Dittfuss S. igazgató, Zand-rand. — Tóth Károly, igazgató, Mezőhegyes. — Fried-Andor, ügynök, Bpest. — Klein Ignacz, ügynök, N.-Beeskerek. — Reiner M. keresk., Pécska. — Müller Károly, keresk., Bpest. — Walter M., keresk., Bpest. — Silberstein Sándor, keresk., Bpest. — Schwarz S., keresk., Szeged.
Háromkirály-szálló, Juhász István, birt., Iratos.
— Juhász János, birt., Iratos. — Zambory István, birt., Szécsán. — Freund D. keresk., Kisiratos. — Bress József, birt., Borosszéles.

Szerkesztői nyilatkozat.
É. Z. P. u. l. l. Csak a nyilttérben lenne közöl-hető: ott is névaláírással. Személyes természetű közle-mények miatt a szerkesztőség nem telteti ki magátkel-lemtelenségeket.

Feloldó szerkesztő: Híndy Árpád.

Nyilttér.
Panasz cím alatt közlést hoz az „Al-föld” és Arad és Vidéke”, hogy (gyulai Ist-ván és Réthy Lipót) könyvnyomdatuladonok az elsőfokú iparhatóságú ellenünk panaszt emeltek, mert általunk „nyereszkedési vágy-ból” (sic!) elváltat nyomatványszerekre czé-gyhinék rányomatjuk.

Az „Arad és V.” meg azon remény kife-jesztés kerköztartja, hogy az iparhatóság a tör-vényt nem respectáló czég ellen szigorral fog eljárni.

Mi a panaszt illeti, nyugodtan bevárjuk az iparhatóság intézkedéseit azon tudatban, hogy sem törvényellenes, sem pedig csak indiseretiöt sem követünk el; azt úzzuk, a mit évek során át eddig is úzztunk és úzznek a többi papírkereskedők egy helyben, mint vidéken és a fővárosban és valamint Réthy és Gyulai nyomdatuladonok urak pa-pírirt árulnak (talán nem jótékony czélokra?) a nélkül, hogy valaki nyereszkedési vágyat látna abban, ugy nekünk is meg van engedve saját papírirtból nyomatványszereket készí-tetni és eladni a nélkül, hogy valaki ezt nyereszkedési vágyának felrovhathat. Ha nevezett urak azt hiszik, hogy nekik Aradon sikerülni fog, a mi másoknak még eddig nem sikerült, úgy tévednek, mert a törvényt nem fogja az iparhatóság másképp interpretálni, mint más iparhatóság és miut azt a törvény szelleme követeli.

Hogy mi azt akarjuk tñtetni, mintha nekünk Aradon nyomdánk volna, az a való-ságunk nem felel meg, mert azt senki sem hiszi és senki által sem akartuk elhitetni, de hogy a kereskedő azon árúkra, amelyek üz-letéből kiküldetnek, beleyeged reá ne nyomja, azt semmiféle törvény nem tiltja, kivéve a szabadalmazott gyártmányokra nézve. Köz-földomus, hogy Réthy és Gyulai urak a „Al-f.” illetékek „A. és V.” tulajdonosai, már azon körülményből kifolyólag tudhatják mindenki, hogy az egész nem egyéb, mint reklám, kü-lönbön nem siettek volna a dolgot

BUDAPESTI TŐZSDE.

Márczius 2.

	Pénz	Arú		Pénz	Arú		Pénz	Arú
M. kir. aranyjár. adóment. 4%	104.50	104.80	Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	Pesti közuti vaspálya	556	558
" papírjardék adóment. 5%	95.30	95.60	Osztrák hitelintézet	294.50	294.60	Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	360	365
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	153.25	153.75	Osztr. magyar bank	874	877	Budapesti III. ker. takarékp.	77	78
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	153.50	154.50	I. magyar iparbank	142	143	Országos központi	443	446
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99.75	100.25	Pesti keresk. bank	614	616	Pesti hazai első	6800	6875
M. 1873. kel. ár. v. ezb. (els.) adóment. 5%	126.75	127.50	Bécsi bizt. társulat	199	200	Egyesült Budapest fővárosi tklp.	460	450
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	113.50	114.50	Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	198	200	Magyar ált. takarékp. részvény	88	88
M. kir. nyeresémi-kölcsön 100 frt	119	120.50	Első budapesti malom	3120	3150	Alagut	133	134
M. k. földtm. kötvények 5%	118.50	119	Fonciere pesti bizt. társ.	69	70	Általános waggon kölcs. társaság	82	80
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	123.75	124.50	Magyar-francia bizt. társ.	195	200	"Franklin"-társulat	196	200
M. k. földtm. kötvények 5%	104	105	Pannonia vissz. társ.	930	950	Ganz és társa vasö. és gépgyár.	815	818
" rad. 5%	104	105	Concordia malom	590	600	Gschwindt-féle szeszgyár	400	405
M. k. földtm. kötvények 5%	104	105	Első budapesti malom	1315	1325	Gyapjum. és biz. I. magyar	268	273
" rad. 5%	104	105	Erzsébet malom	269	270	Keresked. épülete	650	650
M. k. földtm. kötvények horvát-orsz. 5%	103.50	104	Hengermalom	650	655	Könyvnyomda "Atheneum"	608	610
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	104.25	105	Luiza malom	310	312	Pesti	1040	1060
" erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint) 5%	97	97.50	Molnárak és sütők malma	435	438	Köszémb. és táglagy. (Drasche)	247	248
Szőlősznávált. kötv. (100 frt) 5%	99.25	99.75	Pannonia malom	740	750	Nemzetközi waggon-kölcsön-részv. társaság	84.50	85.50
Pest városi kölcsöne 1870. évből 6%	106	106.50	Viktoria malom	300	302	Pesti építő-társaság	85.50	88
" 1871. évből 6%	109	109.50	"Adria" m. tengeri hajóz. részv. t.	—	—	Rimamurány-salgótarj. vas. rvt.	133.50	134
Budapesti f. 1880. kölcsöne 6%	100.50	101	Alföld-fiumei vasut 5%	186	186.50	Salgótarjani köszémb.	168	200
Budapesti bankegys. részvén.	95	96.50	Báttaszék domb-zákány vasut 5%	—	—	Schlick-féle vasö. és gépgyár	850	860
Magy. ált. hitelbank	302.75	303	Erdélyi vasut 5%	175	175.50	Schlick-féle vasö. és gépgyár II. kib.	292	295
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	128.75	129	Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	150.50	151	Sertészhaló	—	—
Magy. lez. és pénzváltó	94.75	95	Kassa-oderbergi vasut 4%	176	176.50	Sóskúti kobánya	—	—
			Magyar galiczi vasut 3%	175.50	175.50	Spódium- és eszontisztgyár	117	118.50
			M. ny. v. (sz. győr-grácsi vasut 3%)	257.50	257.50	Szálloda-részvén. társaság	181	183
			Osztrák államvasut 3%	—	—	Tégla- és mésztégő ujlaki	73	74
			Pécs-barcsi vasut 3%	—	—	Tárk. dohányrészvény	258	260
			Tisza-vidéki vasut 3%	252.50	252.50	Göztéglagyár kobányai szelvé. nélk.	103.25	104.25
			Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	491	493	M. jelz. bank ny. kölcsönkötv. 5%		

H I R D E T É S E K.

113/1886.

Árverési hirdetmény.

Alóírt m. kir. Erdőgondnokság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a k. kincstár tulajdonát képező Harkály-ligeti erdőben a rajtálló faállomány eladásból keletkezett 200 holdat tevő letarolt terület 1886. év ápril. 1-től 1891. márcz. hó 31-ig terjedő öt egymást követő évre leendő bérbeadásra iránt év- és holddankénti 6 frt kiküldési ár mellett az árverés f. é. márczius hó 15-én, d. e. II órakor a helyszínen, a Körös folyó partszélén álló erdőőri lakháznál fog megtartatni.

Hérbevenni szándékozók fent kitett nap és helyre 10%-ot tevő bérátvétellel ellátva ezenel meghivatnak.

Ötven krajczáros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a tett ajánlat 10 százalékát tevő bérátvétellel ellátva és melyben tisztán kiirandó, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok értelmé szerint minden kifogás nélkül magát aláveti ezen gondnokságnál, vagy a lippai m. k. főerdőhivatalnál, legkésőbb azonban a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottságnak átadhatók.

Az árverési feltételek ezen gondnokságnál, avagy a lippai m. kir. főerdőhivatalnál bármikor megtekinthetők.

Csála, 1886. évi márczius hó 2-án,
159-1 M. k. Erdőgondnokság.

Kos-eladás.

A Schaumburg Lippei hercegi (Szlavonia) hercegi uradalomban az eredeti merino-gyapjas,

törzsnyáj eladása

f. évi márczius 10-én, d. e. 10 órakor kezdődik.

A törzsnyáj közvetlen Verőcze (Virovica) szomszédságában van, mely a bács-pakrazi vasut állomása.

A nyáj felügyelője, Arnold baromtenyésztési felügyelő Berlinből márczius 18-án a helyszínen lesz.

Netaláni kérdézőkódésekre alóírt kezeléséggel szolgál felvilágosítással és előre bejelentett megérkezések esetében előfogatot küld a vasuti indóházhoz. 155-23

Verőcze, 1886. februárhó 27-én.
A Schaumburg-Lippei hercegi urad. igazgató-kezelősége.

A berzai körjegyzőséghez egy a jegyzői teendőknél tökéletesen jártas egyén, ki a magyar és román nyelvet bírja, azonnal alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése (ágynemű, mosáson kívül) 150 frt, teljes ellátás és a mellék-jövedelmek 1/4 része.

Berza, u. p. B.-Sebes, 1886 febr. 26.

Stanescu József,

150-3.3

körjegyző.

Fővárosi Hitelszövetkezet.

Intézetünk üzletreszjegyeir (110 frt) egy Buda pesten az igazgatóságnál, mint vidéken az erre felhatalmazott képviselőségeknél folyton elő lehet jegyezni. A tagok 50-1000 frt-ig, kedvező feltételek mellett, személyes hitelre is, melynek mulvése az intézet egyik főczélja (váltó és jótálló nélkül) csekély, minden 100 forint után csupán

heti 50 krral törleszhető kölcsönt

nyerhetnek, 6 százalékos kamatra, úgy hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes és elfogadható hitelű egyénre (nőkre nézve is) előnyös és ajánlatos.

Bővebbet a képviselőségeknél vagy az igazgatóságnál, (VIII. Főherceg-Sándor-utca 32.) hol egyszerű levélbeli kérdézőkódésre részletes felvilágosítások készéggel adhatnak.

Budapest, 1886. február hóban.

119-10.12

Az igazgatóság.

Az Equitable

életbiztosító-társaság New-Yorkban? alapított 1859-ben.

Biztosítási tőke 1884. decz. 31-én 788.993.384 o. é. frt.
A társaság vagyona " " 148.312.910 o. é. frt.
Nyeresémi tartalék " " 26.733.223 o. é. frt.
Az 1885-ben kötött új biztosítások összegze " " 216.436.495 o. é. frt.
Minden kötvény három év múlva megtámadhatlanul válik. 103-5.10

Magyarországi vezérképviselőség.
Budapest, Andrásy-ut, 12. szám.

MAROS-SZLATINA ÉS ILTYÓI URADALMAK

tűzifa

főraktára

TRAYTLER ANTAL-nál

Aradon.

134-6.10

Egy jó erkölcsű fiu

tanulónak

fölvéttetik a „Széchenyi irodalmi intézet” nyomdájában.

Hirdetmény.

Arad sz. k. város törvényhatósági bizottságának 3237/131 81 sz. a. kelt s a nagym. m. k. belügyminiszterium 54184/1881. sz. a. kelt intézményével helyben hagyott szabályrendelet alapján a ház-, kert-, szőlő és földbirtokosok és bérlők felhivatnak, hogy udvarukban, kertjökben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken található gyümölcs és díszfákról, bokrok- és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrűket f. é. márczius 15-ig lezedessék és azokat tűzveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elégetessék, tavasz és nyár folyama alatt mutatókozó hernyókat és hernyóhálókat mutatózásukkor azonnal lezedessék és elégetessék.

Minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy amennyiben szomszédja a fentebbi kötelezettségének eleget nem tenne, azt a kapitányi hivatalnál bejelentse.

A hivatkozott szabályrendelet 4. §-a értelmében a rendes hernyózást mulasztó tulajdosok vagy bérlők a mellett hogy az általuk elmulasztott munkálat az ő költségükre hivatalból fogelrendeltetni, 25 frt. erejéig, a bejelentést mulasztó szomszédok pedig 10 frt-ig fognak az elkövetett kihágásért büntetettetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklőmadarak kimelése különösen ajánlatik a lakosság figyelmébe.

Aradon 1886. január 29-én.

Urbányi,
főkapitány.

1611/1886. csöd sz.

Csödherdetmény.

Az aradi királyi törvényszék részéről közzé tétetik, hogy Riesz Sámuel aradi bejegyzett cég, szappanos bürhol találkozó ingó és — Horvát-Szlavonországi kivételével — a magyar állam területén levő ingatlan javaira a csöd megnyitott.

Csödbiztosul Frits Robert törvényszéki bíró, tömeggondnokul Dr. Rosenberg Miksa, helyettesül Szucsu Aurél aradi ügyvédek nevezettek ki.

Felhivatnak mindazok, kik az általános csödtömeg ellen mint hitelezők igényt támaszthatni vélnék, hogy ebbeli igényeiket 1886. évi május hó 3 napjáig bezárolag, mint a követelések bejelentésére kitézött határidőig, ezen kir. tvszéknel, az 1886 évi május 28 napjára, del előtt 10 óra a törvényszék 20. számú helyiségeiben kitézött felszámolási tárgyalás határidőnapján leendő megállapítás és osztályozás végett az 1881. XVII. törv. czikkben kijelölt joghatárynyok terhe mellett a csödtömeg ellen az idézett csödtörvény 126-129. §§-aiban foglalt rendeletei szerint az esetben is bejelentsek, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban.

Felhivatnak továbbá a zálog- és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeggondnoknak jelentsek be, s az általuk bírt dolgokat a tömeggondnok felhívására megbecsülés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elküldött, visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet. figyelmeztetnek, hogy a mennyiben jogaikat nem érvényesítik, azok a csödtömeg értékesítés és felosztását gátolni nem fogják. 153-3.3

Végre a csödhitelezők felhivatnak, hogy 1886. évi június hó 1-ő napján mint e célra kitézött határynapon, delután 4 órakor a törvényszék fenn kitéz. helyiségeiben, a csödválasztmány megválasztása végett, a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

Kelt Aradon, 1886. évi február hó 24. napján.

Az aradi kir. törvényszék mint csödbizottság.

Fáblán László s. k., Kovács Béla s. k.,
elnök. (P. H.) törvénysz. jegyző.